

SIVILOMBUDSMANNEN

Utvalgte funn etter Sivilombudsmannens besøk til psykisk helsevern i 2018

Kontrollkommisjonskonferansen, Tromsø, 16. november 2018

Kontorsjef Helga Fastrup Ervik

Seniorrådgiver Johannes F. Nilsen

Besøkte steder innen psykisk helsevern (november 2018)

- Totalt 12 ulike helseforetak i perioden 2015-2018
- Besøk til psykisk helsevern i 2018
 - Reinsvoll sykehus
 - Sykehuset i Vestfold
 - Sandviken sykehus (*rapport kommer*)
 - Sykehuset i Østfold (*rapport kommer*)
- Andre publiserte rapporter siden nov. 2017
 - Ålesund sjukehus
 - Gaustad sykehus
- Særlig tematisk fokus i 2018: skjerming (temarapport)

Utvalgte funn fra besøk høsten 2017-2018

- Bruk av tvangsmidler
- Institusjonskultur
- Kontakt med kontrollkommisjonene
- **Bruk av skjerming**

Bruk av tvangsmidler

- De fleste besøkte sykehus har lange beltelegginger
- Evalueringssamtaler etter tvang fortsatt ikke implementert alle steder
- Lokale kulturer for bruk av transportbelter
- Bruk av spyttthette for beltelagte pasienter

Kortvarig fastholding

- Hvordan gjennomføres fastholding?
 - Legges rutinemessig i gulvet?
 - Mageleie?
 - Lengde
- Vedtak:
 - Pasientens opplevelse og motstand
Tid en uklar faktor
Skjermingsvedtak og holding
- Kontrollkommisjonenes rolle
 - Holdepraksis; pasientskader?
 - Opplæring?
 - Manglende vedtak?

Foto: Alva Tyleen, illustrasjonsbilder fra e-læringskurs om reduksjon av tvang.

Institusjonskultur viktig

Institusjonskultur preget av respekt for pasienters integritet og behov

«Pasientene er sårbare, trenger informasjon, trygge rammer og normalitet»

→ Mer involvering av pasienter, mer selvbestemmelse, mindre opplevelser av tvang

Lokale kulturer preget av utrygghet gir risiko for uforholdsmessig tvangsbruk

«Mange pasienter er veldig syke, uforutsigbare og farlige»

→ Vokterpreg, konflikter eskalerer lettere, høy grad av opplevd tvang hos pasientene

Institusjonskultur forts.

- Noen faktorer:
 - Ledelse er avgjørende
 - Bemanning og rekruttering
 - Satsing på aktivitetstilbud
 - Lokaler og innredning
 - Daglige rutiner og regler
 - Kommunikasjon med, til og om pasienter
 - Jevnlig måling og vurdering av tvangstall på postnivå
 - Evne og vilje til selvkritisk praksis?

- **Hvordan kan kontrollkommisjonene jobbe med institusjonskultur?**

Kontakt med kontrollkommisjonene

- Generelt godt inntrykk av mange kontrollkommisjoners arbeid
- Viktig rolle i å heve kvalitet på tvangsvedtak
- Oppsøker ikke alltid sengepostene for å snakke med pasientene

Skjerming – Temarapport 2018

- Bakgrunn: allerede fra 2015 funn om bekymringsfull praktisering av skjerming
 - Store inngrep i pasienters integritet
 - Mange pasienter skjermes, ofte i lang tid
 - Mange pasienter (og ansatte) opplever skjerming som isolasjon

Skjerming gir risiko for umenneskelig og nedverdiggende behandling

SKJERMING I PSYKISK HELSEVERN

Skjermingsrapport sammenfatter og utdyper funn 2015-2018.

Sivilombudsmannens funn om skjerming

- Mange pasienter skjermes
- Høyt fokus på grensesetting og regler= økt risiko for skjerming?
- Skjermingslokaler med nakent preg, uverdige forhold
- «Nødvendig pga. sikkerhet og begrensnig av sanseinntrykk»

Funn om skjerming forts.

- Gjennomføres ofte på en isolasjonsliknende måte
- Strengt regler for tillatt adferd
- Uklart behandlingsmessig innhold
- Manglende tilbud om aktiviteter

- Tvangsmidler brukes ofte under skjerming
 - Fastholding «som del av skjermingsvedtaket»
- Skjerming kan ofte pågå i svært lang tid
- Vedtak ofte mangelfullt begrunnet

Rapporten ser også nærmere på

- **Historie**
 - Utviklet som humant alternativ til isolasjon
- **Statistikk og undersøkelser av omfang**
 - Gradvis, men markant økning 2001-2016
- **Forskning**
 - Svakt kunnskapsgrunnlag, negative pasienterfaringer
- **Sammenlikning med andre land**
 - Særegne trekk ved norsk skjerming
- **Menneskerettighetene**
 - Skjermingspraksiser gir risiko for umenneskelig og nedverdiggende behandling

Vurdering og anbefalinger

- Behov for økt fokus på alternativer til dagens skjerming
- Behov for sentrale tiltak for å unngå langvarig skjerming
- Temarapporten gir anbefalinger for å forebygge umenneskelig og nedverdiggende behandling
 - sentrale helsemyndigheter
 - helseforetak og lokale sykehusavdelinger

Sjekk ut våre nettsider og Facebook

 SIVILOMBUDSMANNEN

Language ▾

 SØK

 MENY

Forside / Torturforebygging

Torturforebygging

Mennesker som er fratatt friheten er spesielt sårbare og befinner seg i en utsatt situasjon. Frihetsberøvelse øker risikoen for å bli utsatt for tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling. Stortinget har gitt Sivilombudsmannen et særskilt ansvar for å undersøke hvordan frihetsberøvedes rettigheter ivaretas og for å forebygge krenkelser.

Les mer

Mandat	Metode	Arbeidsområder	Medarbeidere
Rådgivende utvalg	Besøk og rapporter	Informasjon til barn og unge	Ressurser

Aktuelt

4.8.2017

Anla hage i luftegård etter påpekning fra Sivilombudsmannen

26.6.2017

Hold av datoen - menneskerettighetsseminar 26. oktober 2017

21.6.2017

Ungdomsenhet øst

Flere saker

 SIVILOMBUDSMANNEN
Forebyggingsenheten

Sivilombudsmannens forebyggingsenhet

@forebyggingsenheten

Startside

Om

Bilder

Anmeldelser

Likerklubb

Arrangementer

Innlegg

Opprett en side

Sivilombudsmannens forebyggingsenhet mot tortur og umenneskelig behandling ved frihetsberøvelse

Likt ▾ · Melding · Lagre · Mer ▾

Ring nå

 Sivilombudsmannens forebyggingsenhet
19. september kl. 11:15 · 🌐

Denne uken er Sivilombudsmannens forebyggingsenhet på besøk i Norderhavens fengsel i Nederland.

Besøk til Norderhavens fengsel
Mandag 19. september innleder Sivilombudsmannens forebyggingsenhet et besøk til Norderhavens fengsel i Nederland.

SIVILOMBUDSMANNEN.NO | AV COREPUBLISH - WWW...

Liker · Kommenter · Del

Caroline Klæth Eriksen og 39 andre

1 deling

 Skriv en kommentar ...

 Sivilombudsmannens forebyggingsenhet
16. september · 🌐

Sjekk ut vår nye nettside for barn og unge!

Organisasjon · Oslo, Norway
4.5 ★★★★★

Søk etter innlegg på denne siden

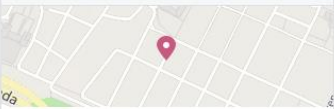
 680 personer liker denne siden
Maya Seim og Caroline Klæth Eriksen

 4 personer har vært her

 Inviter venner til å like denne siden

4.5 av 5 stjerner · 4 anmeldelser
Vis anmeldelser

OM

Akersgaten 8
Oslo

Lagre

22 82 85 00

<https://www.sivilombudsmannen.no/om-torturfo...>